

Una cabana on regna la pau i la seguretat

JORDI
NOPCA

Crònica de la cabana, de Kamo no Chômei, és un dels tres primers títols de L'Art de la Memòria, que es dona a conèixer amb una proposta exquisida, arriscada i elogiada: *Vindicació dels drets de la dona*, de Mary Wollstonecraft; *De la influència de les passions en la felicitat dels individus i les nacions*, de Madame de Staël; i un breu text signat per un monjo budista japonès al mes d'abril del 1212.

Fill del sacerdot principal del Santuari Jussà de Kamo, l'autor de *Crònica de la cabana* no tindria una vida tan regalada com s'esperava de jove. L'any 1201, amb 46 anys, prepararia una nova antologia imperial de poesia japonesa, *Shinkokinshū*, però no seria designat ministre del santuari de Tadasu, fet que "el privava de mitjans econòmics per mantenir la mansió de la seva àvia paterna", segons explica el traductor, Jordi Mas López, i l'obligava a "fer-se monjo budista i retirar-se a la zona d'Ôhara, a prop del temple de la muntanya Hiei, al nord-est de Kyoto". Si això passava cap al 1204, al 1208 es traslladava a un "petit ermitatge de les muntanyes de Hino", i seria des d'allà que escriuria una col·lecció de contes protagonitzats per monjos i sacerdots -esperem que Mas López se n'ocupi més endavant- i el quadern on narra la seva vida retirada. Encara que pertanyin a segles i cultures diferents, el text de Kamo no Chômei és una bona companyia a l'*Elogi de la vida solitària*, de Francesco Petrarca. Conscient que les persones "moren a l'alba i neixen al capvespre, com l'escuma damunt l'aigua", el monjo japonès no s'està de recordar unes quantes catàstrofes que han tingut lloc durant la seva vida -incendis, tornados, inundacions, terratrèmols- fins que arriba al crepuscle vital en què redacta les notes. "M'he fet una cabana perquè s'hi esvaeixi la rosada i hi acabin de caure les darreres fulles", escriu des del seu recés, on regna "la pau i la seguretat". Chômei la transmet al lector català per primera vegada gràcies a la traducció de Jordi Mas López. I aconsegueix que es llegeixi com aquell "corrent que no s'interromp en cap moment".

CRÒNICA DE LA CABANA
K. NOCHÔMEI
L'ART DE LA MEMÒRIA
MEMÒRIA
TRAD. JORDI MAS LÓPEZ
102 PÀG./17,50 €

WIKIPEDIA

L'art d'estimar: d'Ovidi a les aules

MONTSE
VIRGILI

A *Una nit amb Umberto Eco*, Pep Bertran, l'autor nascut a Mataró l'any 1971, entrelaça els pensaments acadèmics

d'un professor de filosofia d'institut amb els records de les seves proeses sexuals. Misantròp, misogin fins a l'estereotip, egòlatra, vanitós, insegur i amb ínfulas intel·lectuals, així se'n dona a conèixer el protagonista.

Entre disquisicions filosòfiques i records, el professor relata amb tot detall les seves conquestes sexuals amb el gènere oposat mentre configura un tractat sobre la naturalesa femenina amb frases com aquesta: "Els homes són diferents a les dones. Vivim la sexualitat d'una altra manera [...]. En els homes, la infidelitat sexual no implica necessària-

ment una degeneració dels sentiments que sentim per la nostra parella, com sí que passa en el cas de les dones". El docent ho sap tot: "La temença de perdre l'amor de la persona estimada les fa anar de bòlit i el que comença com una súplica plorosa pot acabar amb batalla campal. Les dones no es resignen amb facilitat a renunciar al seu company".

Amb aquestes sentències, Pep Bertran confegeix la seva particular versió de l'*Art d'estimar* del poeta llatí Ovidi, però al segle XXI. En primera persona, amb una prosa analítica, l'autor trenca, en alguns moments, la paret amb el lector a partir d'imperatius sobtats per trobar còmplices. Tot i així, en la major part del text, el que subjau, volgutament, és l'estil d'un tractat d'entomologia per on s'escolen les idees del professor sobre les dones

UNANITAMB
UMBERTO
ECO
PEP BERTRAN
SALDONAR
126 PÀG./12,95 €

Un Forrest Gump de paper

MARINA
ESPASA

Com va allò? De bones intencions l'infern n'és ple. I les llibreries, es podria afegir. D'acord que un protagonista

quasi autista, alt i lleig i que no ha fet res més a la vida que conviure amb la seva mare hauria de generar empatia per part d'un lector potencial. D'acord que arrencar el llibre amb la mort de la mare, i per tant amb el problema més gros que es podria trobar l'home de 38 anys, hauria de ser un bon desencadenant. I d'acord que les històries de perdors, gent "raretà" i fora de l'estàndard acostumen a tenir encant i a vegades molt d'èxit. Però una bona idea pot quedar espatllada pel to equivocacat. I potser aquest n'és un

exemple. Estructurar el llibre en forma de cartes sense resposta adreçades a Richard Gere és una idea original, però arriba un punt en què, si la qüestió epistolar no té una funció narrativa clara, perd força, i s'intueix que fins i tot l'autor n'estava fart, de la idea, i que es limita a signar al final de cada capítol.

Entre la ironia i el tremendisme

Dibuixar personatges i situacions estrambòtiques pot no ser suficient: una voluntària de biblioteca que s'amaga darrere dels cabells, un germà mig boig que vol anar fins a Otawa per veure un misteriós "Parlament dels Gats", teràpies de grup en sales de color groc: res de tot això no és un problema *per se*, però s'hi converteix des del moment en què el to es posa a oscil·lar -i el pit-

LA BONASORT
D'ARA MATEIX
MATTHEW QUICK
EDICIONS DEL
PERISCOPE
TRAD. ERNEST RIERA
284 PÀG./19 €

i la debilitat humana. Una debilitat que en aquesta narració es concentra irremissiblement en el fet de posseir-les i trobar-ne la justificació en la superioritat moral que li atorguen els coneixements acadèmics i l'experiència com a depredador. Pocs moments troba per a la subtilesa i les excepcions. Tothom que no és ell, també la resta de docents de l'institut, li mereixen poca consideració.

La 'veritat' del professor

Al servei de l'objectiu de desautoritzar el gènere humà, en aquesta *nouvelle* hi apareixen Adorno, Althusser, Montaigne, Aristòtil i Parmènides, entre d'altres. Qualsevol raonament filosòfic és útil per donar suport a la veritat del professor. Per fer-ho versemblant, Bertran adapta la teoria del filòsof alemany Fichte, que apareix en un moment del llibre: "Un sistema filosòfic és gairebé un autoretrat de qui l'ha creat", recorda. Traduït a la novel·la, el corpus filosòfic d'aquest individu troba en el seu narcisisme una preteix per endur-se al llit les alumnes, les mares dels alumnes i, si convé, la directora de l'institut, una altra cacerà de la qual ens relatarà amb fruïció tots els detalls morboses. Mentre explica les aventures amb cadascuna d'aquestes dones, no para de categoritzar-les. Cada dona, cada comportament es resumeix en una teoria del professor.

Els dos únics personatges que queden al marge del desprestigi són la Paula, una exalumna de qui confessa estar enamorat, i Umberto Eco. Pel professor, Eco es mereix totes les lloances possibles per considerar-lo representant d'una classe única. El piemontès combina amb èxit l'estudi de la filosofia i l'escriptura, dues facetes que també va conrear Nietzsche.

A *Una nit amb Umberto Eco*, com ja assenyala el títol, l'autor de novel·les com *El nom de la rosa* i *L'illa del dia abans* representa un mirall per al protagonista, un anhel. Umberto Eco serveix al protagonista d'aspiració i també es convertirà, quan toqui, en l'executor d'una justícia poètica que com a lectora he estat esperant des de les primeres pàgines del llibre.

jor de tot és sospitar que ho fa sense el control de l'escriptor -entre la ironia i el tremendisme. Hi ha elements que funcionen irònicament, com ara el detall de "l'homenet" que viu dins de la panxa del protagonista i que li clava cops de peu cada vegada que no fa el que hauria de fer, o frases tan bèsties com "ella volia el conte de fades però el que va tenir va ser un tumor cerebral". I també hi ha una dona maltractada físicament pel seu xicot, una altra a qui van violar uns desconeguts a la vora d'un riu i un excapellà alcoholitzat per culpa d'un amor impossible. Tot plegat fa que sigui difícil entendre com és que tot està tenyit de conceptes com el de serendipitat, *karma* o equilibri mundial entre el nombre de coses "bones" i "dolentes" que ens passen. Com anava allò?